

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

The Provincial
Library
City

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК IX. Ч. 150 (1046).

ЧЕТВЕР, 15. ГРУДНЯ 1927.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, DECEMBER 15th, 1927. No. 150 (1046). VOL. IX.

СТАЛІН ДОМАГАЄТЬСЯ ЦІЛКОВИТОГО ВИКЛЮЧЕННЯ ОПОЗИЦІЇ.

МОСКВА, 8. грудня. — Після промови Сталіна, в якій він домагався цілковитого виключення й організаційного виключення опозиції, 15-ий конгрес Всесоюзної Комуністичної Партії одностайно прийняв резолюцію, яка підтримує політику й методи Центрального Комітету партії. В резолюції, після визначення партійної політики і скритикування тактики опозиції, говориться між іншим: "Конгрес заявляє, що належить до трюкістської опозиції і пропагування її поглядів не погоджується з поглядами членства в більшовицькій партії".

Перед прийняттям резолюції а'дзв вислухав звіт Орджонікідзе про діяльність Центральної Контрольної Комісії.

Виключення остаточне.

Після коротких кінцевих промов Курського й Косіора, Сталін заявив: "Промови членів опозиції на конгресі були не ширі. Раковський сказав, що опозиція підтримує партію. Партія не потребує підтримки опозиції. Вона домагається, щоб опозиція не перешкаждала роботі партії. Опозиція перестерегає партію перед небезпеками. Точнісінько так, як маленьке потапаюче судно перестерегає величезний спокійний плавучий корабель, якому не грозить небезпека. Промова Каменева була переповнена лицемірними фразами. Вона показує двоякість опозиції — одне лице до партії, друге до меншвишзму. Каменев помиляється, коли каже, що як партія домагається, щоб опозиція відмовилася від свого права захищати свої погляди, то тут вона розходиться з Леніновими традиціями. Каменев може пригадати собі, що він і Зиновєв, разом з партією, виставляли тотожні догадки до Шляпнікова і виключили його з Центрального Комітету. Що-ж до заяви Каменєва про неможливість вирішення своїх поглядів, то він повинен був сказати, що Каменєв і Зиновєв вихрелили свої погляди ради блокування з Троцьким і з поважніших причин відмовляються тепер вирішити своїх поглядів в інтересі партійної єдності."

Опозиція лицемірна.

"Опозиція є лицемірна. Тоді, як вона говорить про мир на конгресі, вона продовжує вести свою нелегальну роботу. Незадовго перед відкриттям конгресу опозиція нелегально збиралася в Ленінграді, а вчора вона збиралася в Москві. Між повстанням лівих соціалістично-революціонерів в 1918 р. а між демонстрацією опозиції 7 листопада — нема великої різниці."

"Центральний Комітет повинен був підняти рішучі репресивні міри проти опозиції, ніж він їх підтримує. ЦК виявив максимум толеранції, даючи опозиції нагоду надуматися й відступити. Опозиційні мусить здатися безумовно. Вона мусить безумовно пропартійну програму й погляди. Опозиція може позитивати й партії лише при умові цілковитого ідеологічного й організаційного роззброєння. Інакше партія мусить виключити опозицію."

Китайські робітники і селяни утворили радянський уряд у Кантоні

Робітники й селяни, при допомозі збудованого війська, захопили владу в свої руки. — На чолі червоного перевороту стояв генерал Чан Фак-Вей. — Со Шин-Чін є головою радянського уряду, а Чун Тсі-Люї міністром закорд. справ.

ЛОНДОН, 12. грудня. — Звідомлення з Кантону, одержані газетою "Дейлі Експрес" від Гонконзького кореспондента, кажуть, що кантонські повстанчі робітники утворили свій власний уряд, "Раду Кантону". Со Шин-Чін є головою уряду, який утворено після вчерашнього червоного перевороту. Чун Тсі-Люї, який був секретарем Михайла Бородин, коли він був дорадником китайського націоналістичного уряду, з'явився іменований міністром закорд. справ, а генерал Ег Тін з'явився назначений міністром війни.

ГОНКОНГ, 12. грудня. — Звідомлення з Кантону кажуть, що 20,000 комуністичних робітників, при допомозі збудованого війська, захопили вчора Кантон у свої руки. Вони роззброїли поліцію і встановили свою владу. Незадовго після повертоту місто було цілком під контролем комуністів. У бою, що вивязав між поліцією а робітниками, вбито кілька десятків поліцаїв. Всі урядові старі владі втікли на острів Гонан, що лежить через річку напроти міста.

ГОНКОНГ, 12. грудня. — Генерал Чан Фак-Вей, теперішній диктатор Китаю, який недавно був напівтовпачений нанкінськими націоналістами як зрадник і прихильник комуністів, підозрів деяких нових рекрутів, що вони підтримують ген. Лі Чай-Сума, бывшего кантонського диктатора. Він приказав роззброїти їх і розстріляти. Спроба роззброїти жовнірів привела до боротьби на східній передмісттю.

Юнія моряків проголосила зараз страйк, який застановив корабельний рух до Гонконгу. Прокляття з Кантону каже, що злучені робітничі й селянські сили перешкаджають контролю Червоної корпусу робітників в числі 5,000 заняли всі антиреволюційні урядові установи. Між ними є включені голова квартири партії Кумінтанг, департамент фінансів і військово-справ, телефонічні й телеграфічні офіси та залізничні станції.

Зброєні селяни й робітники, з червоними відзнаками на руках, машерували вулицями Кантону. Всі склепи були закриті.

ГАНҚОВ, 11. грудня. — Багате місто Кантон, що має мільйон населення, є цілком у руках комуністів. Перші звідомлення вказують на те, що червоний переворот виконано після цілоденного бою. Генерал Чан Фак-Вей, теперішній кантонський робітничий провідник, має повну контроль в місті. Він став твердою ногою в місті після вилзду генерала Лі Чай-Сума до Шангаю парутинжів тому.

Головна боротьба була зведена між жовнірами і кадетами, що стояли по сторони ген. Лі Чай-Сума, а військом ген. Чан Фак-Вей. Ген. Лі Чай-Сум, що був праворучою Чан Кай-Ши, коли з'явився останній був гол. командантом націоналістичної армії, контролював Кантон ще парутинжів тому назад. Покорившись його вилздом до Шангаю, генерал Чан Фак-Вей організував червоний переворот, який увінчався успіхом.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ВИСАДИЛИ ПОЛЕВІ ГАРМАТИ В КАНТОНІ.

Про повстання комуністів повідомляють з різних портів здовж ріки Янцє, включаючи Вучанг і Чанша.

ШАНГАЙ, 13. грудня. — Американська канонірка "Сакрамент" висадила полеві гармати в Кантоні для охорони чужинців. Гармати виставлено до американського консуляту в концесійнім дистрикті Шамін. Американські збройні сили допомагали також в евакуації чужинців з китайської секції міста, що є контрольована комуністами.

Про повстання комуністів повідомляють з різних портів здовж ріки Янцє, включаючи Вучанг і Чанша. Китайська редакційна влада жорстоко здавало ці повстання. Китайські реакційні газети кажуть, що в головній квартирі китайської Червоної армії в Росіяні (радянські дорадники). В Кантоні виходить урядова газета "Червоний Прапор". Комуністи в Шангаю стараються викликати генеральний страйк. Робітники в кількох індустриях вже вийшли на страйк. Між ними є трамваєві робітники, докові робітники й робітники в британсько-а-

мериканській тютюнової компанії. Комуністи працюють також серед низшої класи робітників у почтовім уряді.

ШАНГАЙ, 14. грудня. — Бритійська канонірка "Мурген" забрала з Туншану, передмістя Кантону, 15 американців, 11 Бритійців і 55 Німців. Делеші кажуть, що евакуація відбулася під сильним вогнем китайським комуністів, однак ніхто не був ранений. Шість чужинців відмовилися пошити Туншан. Евакуованих з Бритійським віцеконсулем Голом відставлено до Шаню (чужинської ділянки).

ГОНКОНГ, 13-го грудня. — Нінішна делеша з Кантону каже, що генерал Лі Фу-Клюм, командант умірованих націоналістичних військ, видав прокламацію, в якій грозить знищити місто Кантон, якщо радикальні робітники, що захопили в неволю владу, не піддаються йому. Кажуть, що генерал Лі розпочав вчора контратак проти кантонських робітників.

АМЕРИКА МАТИМЕ ПОЛОВИНУ БАГАЦТВА СВІТА.

ФІЛАДЕЛФІЯ, 13. грудня. — Филип Кер, бывший секретар Лойда Джорджа, заявив тут сьогодні, що Злучені Держави будуть мати невдовзі половину організованого багатства світа. Він сказав, що Злучені Держави вже контролюють італійську індустрію і незадовго будуть мати моргедж на німецьку індустрію.

АМЕРИКАНЦІ ЗНОВУ ВБИЛИ НІКАРАГВАНЦІВ.

МАНАГУА, Нікарагва, 13. грудня. — Полковник Мейсон Гулік, командант американських моряків, заявив сьогодні, що в чотирох сутічках американські моряки й т. зв. нікарагванські національні гвардійці вбили 15 нікарагванських повстанців. Серед моряків і гвардійців ніхто не був убитий.

Американський морський аероплан бомбардував місцевість Куїдад Антігва й американська військова влада обчисляє, що могло згинути около 20 Нікарагванців.

НАВІТЬ ІНВАЛІДАМ НЕ ВІЛЬНО ПОМАГАТИ.

Вже кілька літ з ряду України живе Краєве Товариство опіки над інвалідами у Львові перевозило осінні збірки на інвалідів УГА і хоч траплялися ріжні перепони з боку старост, вестяки жертви наплавали з усіх закутін краю. В цьому році Товариство взялося поступенно усталювати місячні ренти для інвалідів УГА, замінюючи періодичні допомоги постійними рентами.

Та як передтим львівське, так оце тепер станіславське воєводство рескриптом з дня 13. жовтня відмовило Товариству дозволу на переведення прилеждної збірки в місяці листопада. Цей акт подиктований національно-шовіністичною скаженістю на те, щоб, виставивши нещасних людей, бувших жовнірів УГА на жебрацтво й посьміховиско, знищити весь визвольний український рух.

АМЕРИКАНСЬКІ ФАРМЕРІ ІДУТЬ ДО С.Р.С.Р.

ЛОНДОН. — Сюди прибуло 10 американських фермерів і робітників, які ідуть до Радянського Союзу для організування там сільсько-господарської колонії. Провідником цих емігрантів є бостонський столяр Карл Пултур.

ДЕЛЕГАЦІЯ З РАД. СОЮЗА В НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРКУ, 7. грудня. — Сюди прибула делегація московської пекарської кооперативної для вивчення американських способів хлібо-пекарства, реставраційної справи й т. ин. Голова делегації каже, що пекарська кооператива має 850,000 членів, а річний оборот вносить 600 мільйонів доларів. Кооператива має в Москві 2,700 склепів і 200 реставрацій.

Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".

РУМУНСЬКИЙ УРЯД ДАЄ ГРОШІ НА ВИКЛИКАННЯ РОЗРУХІВ.

ВІДЕНЬ, 10. грудня. — Звідомлення з Будапешту й угорсько-румунського кордону кажуть, що в Румунії наново вихли антиугорські й антижидівські розрухи.

Румунські студенти, повертаючи з конвенції в Гросвардаїні, де всім осіб було убитих і 140 ранених, вчинили розрухи в Клязєнбургу, де пограбували склепи і знищили синагогу. Матеріальна шкода є більша, як була в Гросвардаїні, а розрухи були кроваві.

Делеші з Будапешту кажуть, що в інших частях Румунії влада не є в спроможі контролювати студентів і заборонила студентські маніфестації, що мали відбутися сьогодні по цілій Румунії.

Будапештська газета "Оз Ешт" каже, що підчас розрухів у Гросвардаїні румунські студенти зневажили й покалічили ножем американського капітана Гутрда Кедера.

З Букарешту повідомляють, що провідники національно-селянської партії закинули в парламенті урядові Братіюку, що він дав студентам три мільйони левів (около \$18,000) на викликання антижидівських розрухів. Ці розрухи були потрібні урядові, щоб мати претекст для створення в Трансильванії залогов жандармерії в силі 10,000 людей.

Закладають також урядові, що хоч його остерігали перед можливими розрухами, він не поробив ніяких кроків, щоб запобігти їм.

ПРОФЕСОРИ УНІВЕРСИТЕТУ ЗАОХУЧАЛИ ДО РОЗРУХІВ.

БУКАРЕШТ, 12. грудня. — Уряд оголосив пляни щодо відкликання шевів поліції, що є відповідальні за студентські розрухи в Гросвардаїні і Клязєнбургу.

Після закінчення антиугорських і антижидівських розрухів у цих двох румунських містах панує хаос; вони виглядають так, немовби були бомбардовані.

Кажуть, що в звязку з розрухами арештовано від 500 до 600 студентів. Вони будуть обжаловані за крадіж і порушення спокою.

Румунська преса домагається оскарження міністра справедливости Полєску й державного підсекретаря Татарє-

ску, а також кількох визначних професорів університету, яким закидає преса, що вони були інстигаторами студентських розрухів.

ЗАСУДЖЕНІ ЗА КРАДІЖ УРЯДОВИХ ГРОШЕЙ.

ШАНГАЙ, 13. грудня. — Американець Гері Кренц признаний сьогодні на суді, що розтратив урядові бонди на суму \$31,000 і був засуджений на п'ять років вилзній на острові МекНіл. Кренц був касієром в американській легатії в Пекїні й украв бонди, коли лікарі сказали йому, що він помере виедливости на сухоти. Його родичі живуть коло Сїягду.

ВИСЛАЛИ КОМІСІЮ ДО ВИЛЕНЩИНИ.

ВАРШАВА, 9. грудня. — Лігга Націй вислала спеціальну комісію до Вилєнщини, яка має розслідувати тамошні відносини. В склад комісії входять: полковник Фобрі, член французької військової місії в Польщі, полковник Бридж, військовий аташе британської амбасаді в Польщі, та полковник Роатта, італійський військовий аташе. Також військові аташе згаданих держав у Ковні, на Литві, відстаї приказ вилхати негайно на слідство до Вилєнщини.

Комісія Ліги має розслідувати відносини на польсько-литовській фронті, на скільки вони годяться зі взаїмними обвинуваченнями премієрів Пилсудського й Вальдемараса дотижно мобілізації. Рівночасно вона має вилити на іаселення по обох сторонах фронту, щоб захувалося спокійно, як довго вестеться дискусія в Женеві в справі приналежности Вилєнщини.

В МЕКСИКУ УБИТО 100 ПОВСТАНЦІВ.

МІСТО МЕКСИКО, 12. грудня. — Спеціальні делеші з Гвадалахарі кажуть, що в сутічці з федеральним військом убито 100 "фанатичних повстанців", між ними попа на імя Кабраль. Бій був зведений у Ранчо Нуєво, в стеїті Халіско.

Вогонь розпочали повстанці, коли до них почала зближати коломна федерального війська під командою генерала Авлі Гамачо. Бій трєвав через дві години на двоимилєвій фронті. Остаточном повстанців прогнали з їх позицій і вони оставили за собою 66 убитих.

Федеральне військом вилло ще 34 повстанців підчас погоні за ними. Про жертви серед федеральних жовнірів газетні звідомлення не згадують. Кабрала обвинувачують та-

кож, що він був провідником банди, яка напала була на залізничний поїзд у Ларедо кількіма місяцїв тому.

ДЕ ВАЛЄРА ІДЕ ДО ЗЛУЧЕННИХ ДЕРЖАВ

ДУБЛІН, Ірландія, 13. грудня. — Імон Де Валєра, ірландський республіканський провідник, відпливе в середу до Злучених Держав, де буде конферувати зі своїми політичними приятелями.

Його місія є звязана з детаїлями організації Фіанна Файл, головно економічними, включаючи фінансування проєктуюваного денника. Він може також розвідати можливости зяттягнення позички в Злучених Державах на випадок, як його партія прийде до влади за два

ЛІТВИНОВ ВДОВОЛЕНИЙ ЗІ СВОЄЇ ПОЇЗДКИ ДО ЖЕНЕВИ.

БЕРЛІН, 8. грудня. — Американський кореспондент мав тут інтервю з визначним членом радянської делегації, яка повернула з Женєви. Радянський дипломат заявив кореспондентові, що Радянський Союз не відновить дипломатичних зносин з Великою Британією перед виборами в Англії. Коли-б Радянський Союз зробив це, то його вороги толкували-б це як виправдання політики англійського консервативного уряду.

Він заперечив також, що ініціатива до стрічі Літвінова з Чемберлейном вийшла від радянського уряду. Перед вилздом радянської делегації до Женєви третя сторона повідомила радянський уряд, що уряд Британії бажає, щоб його представник мав побачення з радянським делегатом у Женєві.

Літвінов має бути вдоволений зі своєї поїздки до Женєви. Він сказав, що переконався, що Англії не вдалося утворити протирадянського блоку.

Конференція підготовчої комісії роззброєнь виказала, що жадна держава не хоче роззброюватися. Радянський Союз підписав умову про заборону уживання бактерій і газів на війні й опісля затвердить її.

заявилася за таким виданням, а державний прокуратор порекомендував, щоб проти комуністичних послів виставити обвинувачення в державній зрадї за їх участь в автономнім русї в Македонї і Тракії.

БОРА ДОМАГАЄТЬСЯ ВИЗНАННЯ С.Р.С.Р.

ВАШІНГТОН, 12. грудня. — Сенатор Вільям Е. Бора, голова сенатської комісії для закордонних справ, поновно вніс сьогодні резолюцію, щоб Злучені Держави визнали уряд Радянського Союзу.

У ГРЕЦІЇ АРЕШТУЮТЬ КОМУНІСТІВ.

АТЕНИ, Греція, 9. грудня. — Підчас нагілки на Комуністичну Партію й інші боеві робітничі організації арештовано тут 17 комуністів. Арештування комуністів було оперте на мнимому рішенню Комуністичної Партії аргувати за визволом Македонї і Тракії.

АТЕНИ, Греція, 13. грудня. — В часі, як коло парламенту розлягалися революційні пісні, які співали комуністичні демонстранти, парламент дебатував сьогодні над виданням судовї десятиох комуністичних послів. Парламентарна судова комісія

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавнє Товариство, закорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українськ. Робітнич. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Маніт.

Передплата на рік \$4.00

Адреса.

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЯК РЕАКЦІЙНІ ЛІДЕРИ ЗРОБИЛИ РОБІТНИКІВ КАПІТАЛІСТАМИ.

Це не казка, але дійсна правда, що ми її отут коротко розповімо:

Американські реакційні трейд-юніонні лідери все переконували робітників, що їм не потрібно поборювати капіталістів, але старатися самим стати капіталістами. Вони навіть вчили робітників, як стати капіталістами.

Вони казали: замість нести свої гроші до капіталістичного банку, краще нехай робітники закладають свої "робітничі банки". Багато американських трейд-юніонів з Американської Федерації Праці так і зробили. Позасновували "робітничі банки" і всі їхні члени стали... "банкірами".

Щі банки засновували такі юніи, члени яких побирають добру платню і уважають себе аристократією в робітничому русі. Це ж зрозуміло. Ті робітники, що побирають нужденну платню, не мають що вкладати до банку і банкірами бути не можуть.

Найбільший "робітничий банк" в Америці мала юнія залізничних машиністів, одна з чотирьох залізничних банок. Мала вона не тільки "робітничий банк", але й великі маєтки, як копальні, земельні реальності і т. ін. Господарили в тому майні трейд-юніонні лідери, фахові, а робітники були... панями.

Просулися одного гарного ранку пани-робітники й вичитали в газетах, що їх майно збанкрутувало разом з банком. Полякалися пани-робітники, бо все, що вони в той банк вклали, вже там і залишилося. Скалилися конференцією, наняли адвокатів, фахових бухгалтерів і почали вишукувати, куди ділося їхнє майно.

Розглянула все те конференція й сказала: все пропало. І ще більше пропало. Бо до пропавшого майна й до збанкрутованого банку треба ще доплачувати. А що пани-робітники, члени юнії, були власниками того великого капіталістичного підприємства, то після закону вони мусять покрити дефіцит, бо після їхнього маєтку залишився великий довг.

І вже робітники платять. Призначена конференція заморгувала вже капіталістичному трестові два юніонні будинки в Клівленді і Огайо, на суму чотири мільйони доларів. Вона накладала на всіх членів юнії 7,200,000 (сім мільйонів двісті тисяч) доларів оподаткування. Але й цього ще мало, бо дефіцит вносить від 20 до 25 мільйонів доларів.

Так то пішли з димом хвалькотливо обіцянки трейд-юніонних лідерів про те, що робітник не потребує боритися з капіталом, але повинен сам закладати свої банки, класти у них гроші і провадити бізнес по капіталістичному.

Зробили. Заклали банк. Вклали в него всі свої збереження. І все лопнуло, як бульбачка з мила. Мек'Гавер, делегат до ради, що розслідувала ту справу, заявив юніоністам так: "Ви опинилися в такому стані, в якому не була ще ані одна організація в цілій всесвітній історії робітничого руху. Я протягом кількох тижнів видавав весь свій час вивченню цієї проблеми і тепер можу вам сказати так: вилизайте з цієї справи й чим скорше це зробите, тим краще для вас".

Але чи визилуть вони? А як визилуть з одного болату, то чи не потянуть їх інші лідери в друге? Тільки ті робітники не підуть на вудочку зрадничих лідерів, які не мрють про те, щоб самим стати капіталістами, але які борються за повалення капіталістичної системи.

НАУКА НА СЛУЖБУ ТРУДЯЦІМ.

Українська Академія Наук і її академики святкували в Києві разом з працюючими Радянської України й цілого Союзу десяти роковини Жовтневої революції. Для української науки й культури ці великі роковини були подвійно великими. В день свята радянська влада передала Українській Академії Наук велику нову будівлю, швидко добудовану, одну з найкращих в Києві. Від тепер Українська Академія Наук буде міститися у двох великих будинках.

В день цього великого свята заговорили українські академики. Так заговорили, як може ще ніколи до цього часу не говорили. Розказали вони, яку науку давала працюючим Центральною Радою, яку давав Скоропадський, яку Денікін, що йому Петлюра разом з галицькою армією відобрав Київ від більшовиків.

"Ніка держава в світі не зробила для розвитку науки стільки, скільки зробила радянська влада" — сказав голова Української Академії Наук, Липський.

Постійний секретар Української Академії Наук академик Кримський сказав: "Центральна Рада не дала нічого для розвитку української науки, за часів гетьманщини Українська Академія Наук одержала дві кімнати поруч з клязетом, за часів денкішчини Академію оголошили за воєнну здобич, а сторожа академії з приставленням до чола револьвером примусили знати навіть вивіску з написом "Українська Академія Наук". Тільки коли з'явилася радянська влада, все змінилось на краще".

Ми подішаємо на боці Денікіна. Від Денікіна, як від царського генерала, годі вимагати іншого відношення до української науки, як було воно за часів царату. Хіба тільки треба пригадати, що українські жовтобланкітники знали, кому відвоювали Київ, але у своїй злобі до працюючих вони скорше раді були бачити паном України царського гада, чим робітничо-селенську владу.

Про Центральну Раду також не згадуємо нічого, не до-

трімаємо її за те, що вона "не дала нічого для розвитку української науки" — бо вона вже вмерла, ніхто за нею не плаче, а тому "хай мертва клопочеться мертвими".

А про гетьмана ми тут таки дещо скажемо, хоч він також ніколи не встане вже з під того осикового кілка, якого вбили більшовики в гетьманат. Але ми скажемо про него дещо якраз тому, що є ще такі прибудні люди, які десь там на німецькому смітнику мають свого гетьмана.

Осип Назарук (той самий) у своїх панегіриках "ясновельможному гетьманові" всюди зазначає, що "гетьман Скоропадський оснував академію". Таке каже безхребетний галицький "міністер-преси", хоч сам він за часів гетьманщини так втік з Києва, що між Козятином а Жмеринкою згубив штани, між Кам'янцем а Віднем згубив честь, а між Віднем а Вінніпегом згубив розум.

Український академик, Кримський, старий вчений, який за всіх влад не опускав Києва, каже, що Скоропадський дав академії дві кімнати поруч з клязетом. Для таких нужденних панських підлібників, як Назарук, який і в часі революції і в часі перебування свого по цей бік океану шодня мінвав свою шерсть (а проте смердяв сконою) — це була "академія".

Не гетьманщина, не Директорія, не петлюрія, не Центральна Рада, тільки радянська влада дала працюючим масам України світло знання.

"Жовтнева революція" — каже академик Тутковський — велика радість і велике щастя для всього людства, бо вона знищила вікове рабство, знищила пригночення людини людиною".

І тільки вільна людина зможе будувати свої наукові інституції і заставити їх служити собі. Визволений український народ заставив тепер служити собі навіть тих вчених, які за Центральної Ради були з нею, за часів Скоропадського може навіть були з ним, а нині кажуть: "Наше завдання — всілякими заходами наблизити науку до трудящих мас".

І навіть ті вчені, які через довгий час перебували поза кордонами Радянської України, нині поїхали туди, щоб наблизити науку до трудящих мас.

А гетьманська гниль хай співає діфрамби довоголовому смітничому гетьманові... Хоч, повторяємо — даремнісько. Бо він тепер не дасть їм за що плату приміщення навіть поруч з клязетом. Не дасть, бо його влада дальше власного клязету тепер не сягає.

КОНСОЛІДАЦІЯ ЛЕНІНСЬКИХ СИЛ.

Велика демонстрація ленінської єдності в Харкові.

Ніяк таки не дочекався світової буржуазії розколу ленінської комуністичної організації Радянського Союзу. Думала вже буржуазія, голосила по цілому світу, що аж тепер, коли Троцький, Зіновєв, Камєнєв, Радек і ині поклали колоти партію, то не довго вже лишиться життя радянській владі й диктатурі пролетаріату.

А українські підпівачі буржуазії тишилися й писали, що радянська влада вже падає, як "поставання охопило країну від краю до краю". Які буржуазія і її підголосні вірили в те, що писали про радянську владу й про комуністичну партію — то це дуже добре. Це свідчить, що вони нічого не навчилися за 10 літ життя й боротьби радянської влади й дуриним умерти.

В Радянському Союзі, як на злість буржуазії, відбувається те, чого вона найменше сподівалася. Замість розколу — Весесоюзна Комуністична Партія зростає, її лави міцніють.

Роскольніки з опозиції дістали такого полчища, що їм вистидно показатися не лише між людей, але й між ту безпартійну інтелігенцію, з якою вони злигалися для боротьби проти єдності партії.

Зараз в Москві відбувається 15-ий зїзд Весесоюної Комуністичної Партії. А в другій половині листопада відбувся в Харкові Всеукраїнський зїзд Комуністичної Партії (більшовиків) України.

Харківський й всеукраїнський пролетаріят задемонував на цьому зїзді таку ленінську єдність, якої не бачив ще радянський Харків.

Ми не можемо дати тут хоч би короткого перегляду зїзду, бо сторінки нашої газети замалі для цього. На цьому місці ми дамо хіба лише короткий огляд деякої демонстрації харківського робітництва перед делегатами зїзду К.П.(б.)У.

Подемо ми його за харківським "Комуністом".

Вчера, після роботи, десятихвилинні колони робітників харківських фабрик та підприємств широкими лавами вирушили вітати Х. партійний зїзд. Демонстрація, що відбулася перед будинком, де проходила зїзд, пройшла з надзвичайним піднесенням, з великим ентузіазмом.

Делегати зїзду вишукувалися на вулиці й гаряче вітали харківських робітників. На двох трибунах, оздоблених в червоне, й на вантажних автомобілях, навшдику перероблених у трибуни — президиум зїзду, закордонні гості й багато делегатів зїзду.

Уся демонстрація пройшла під могутнім гаслом єдності ленінської партії. Безліч плакатів, вітаноч зїзд, великими літерами, говорили про це. Харківський пролетаріят знає, що основне завдання зараз — зберегти міцну єдність ВКП.

Першою пройшла військова частина в 4 години 15 хвилин зі своєю оркестрою. Президія з трибун вітає Червону армію. У відповідь перекочується троєкратне "слава". За військовою частиною йдуть заплічники основанського району, окремі козони жінок.

З ними в поїному складі зїзд комуняльників, що відбувся зїзд комуняльників у Харкові. У будівельників та комуняльників плакати: — Привіт Х. зїздові партії! Геть розкольніків! Геть троцькістів!

Далі йдуть робітники звязку. Усі плакати говорять про єдність партії. — Геть зрадників! — Хай живе ленінський ЦК і ЦКК!

Суцільною лавою — робітники кондитерської фабрики. — Жінки в перших лавах будівників соціалізму. Машерують робітники: — Без єдиного керівництва партії немає радянської влади й диктатури пролетаріату! Картонажники: — Хай живе єдність партії! Ідуть металісти: — Під прапор ленінізму йдуть нові й нові десятки тисяч пролетаріат!

Робітники й комсомольці йдуть під звуки фанфар. У них величезний плакат: — Соціалістичним маршем — вперед і вперед! — Геть розкольніків, геть троцькістів — ворогів пролетарської диктатури! Деревообробники. — Щире вітання Х. зїздові! Геть розкольніків Друкарі: — Хто проти єдності ЦК.П. той зраджує Жовтень!

Будівники йдуть прямо з роботи в фартухах з кишками в руках. Інші плакати: — Будівники в перших лавах будівників соціалізму! — Ось ідуть робітники "Світло Шахтаря". — Бережіть пильно ленінську спадщину — єдність комуністичної партії. Ідуть і йдуть колони, одні проходять, другі з'являються, мов на велетенському кіноекрані. Ось перші лави робітників фабрики "Серпа й Молота".

Хай живе сталєва армія металістів! — вигукують з трибун тов. Каганович.

Слава! — несуться тисячі вигуків у відповідь. І ось — ДЕЗ:

Геть розкольніків! Геть троцькістів! Геть страйкберкерів! Хай живе Х. зїзд!

Організованими лавами рушають кустарі. Іде червоче студентство.

Революційному студентству слава! — кричить т. Скрипник. Ряди вже змішалися, демонстрація тече велетенською лавою, що переповнює до країв вулицю.

Тече лавина — а здалека чути звуки всіх нових і нових оркестрів. Демонстрація закінчилася в 5. годині 30 хвилин. Продовжувалася вона півтори години.

За приблизним підрахунком, дефілювало в честь Х. зїзду партії 60 тисяч осіб. Вже зовсім смеркало, коли проходили останні колони величезної демонстрації...

Ю. З.

БОРИСЛАВ ОЖИВАЄ.

В останніх часах робітничий рух в цілій світі пересувається на ліву. Наш Борислав, столиця західно-українського Донбасу, оживає й ліве. Дотепер Борислав був фортецею капіталізму й ППС — правіці. ППС не один раз запродувало робітників нафтовим баронам.

Робітники, як звичайно, були безпорадні, коли продавав їх капіталістам пепесівський махер пан Галюх, а тепер заворушилися. Бо до часу збан вудуності. Це доказують останні бориславські події. При недавніх виборках до волницької громадської ради, великі ряди робітників і їх жінки віддали свої голоси за "Робітничо-селенський блок", не вважаючи на страшні репресії буржуазії та її локів. Пролетаріят Дрогобича при волницьких виборках сповнив своє завдання, доказом чого був перестрах буржуазії. Пан Валь, член виборчої комісії, вибиг підчас голосування з виборчої сали і кричав до своїх людей, щоб бідроніяся, бо комуністи побіджать. І дійсно робітники побіджали.

Доказом політвни робітничого руху є також останній страйк стовлярських робітників за 8-году, день царя. Не було страйколомів. Майстри, коли побачили солідарність робітників, погодилися на їхні домагання.

Замітним в робітничім русі бориславського робітництва є створення організації ППС-лівіці. Поширюється також передплата лівих робітничих часописів. Першого листопада скликали тут віче фашистські агенти з Партії Праці. Коди вони вигукували кличі на честь Пизудського, не відгукуюся на це ані один робітник. Перед зборами хотіли поліціянти викинути свідомих робітників з сали. На вічу Партії Праці перейшла резолюція робітничої лівіці більшістю голосів.

ППС правіця відчуває, що її усувають під ногами ґрунт. Тому спровадили пепесидою до поміч Галюхові колишнього хадека Каньора. Улаштовують відчити в "Тур" і в Жінескій, одначе це пепесівських впливів не зміняє. Тому пан Галюх фізично тероризує робітників, наприклад, на одному вічу, де коштув і вдарив в голову безробітнього робітника. Нічого це не допоможе пепесейкам. Робітники знають, що Галюх і Каньор продають робітників капіталістам, тому за ними ніхто не підє. Червоною прапор піднімається над Бориславом вгору.

С.

ДО АНГЛЮ - АМЕРИКАНСЬКИХ СТОСУНКІВ.

Поміж двома найбільшими державами капіталістичного світа, Англією й Америкою, що претендують на право володіти світом і змагаються за це, можна незабаром сподіватися досить гострих суперечок на тлі конкуренції в виробництві дуже важливої сировини — бавовни. Як відомо, найбільшим у світі продуцентом бавовни є Злучені Держави Північної Америки, а одним із найбільших споживачів — Англія. Шоб у незалежити своєю текстильним промисловством від американського бавовняного ринку, англійська буржуазія давно вже змагається як мога поширити свої бавовняні плантації в колоніях.

Найсприятливішою місцевістю, де Англія могла б закласти справді велетенські плантації бавовни, що дали б їй змогу серйозно конкурувати з Америкою, є Судан. До повного загарбання цієї єгипетської колонії англійський капітал по-малу, але беззастанно готується і, кінець-кінців, у 1925 році остаточно закріпить її за собою після певного нагніту на "незалежний" Єгипет. Зараз же пішла того в Англії організувалося кілька акційних товариств з великим капіталом для експлуатації родючих суданських земель, причім ці підприємства мають два основних типи: одні — для закладання й експлуатації бавовняних плантацій, а инші — для наводнення цих плантацій.

Але-ж для наводнення Судану величезну вагу має басейн Блакитного Нілу, що витікає з озера Цан в Абіссинії і великою своєю частиною протікає теж по абіссинській території. Маючи на увазі використати величезні запаси води Блакитного Нілу для наводнення Судану і запобігуючи тому, шоб хтось инший не перехопив цієї води в самій Абіссинії і таким чином не став фактичним контролером її споживання, — англій-

ський уряд заздалегідь, ще в 1902 році, склав спеціальну угоду з Абіссинією про те, шоб абіссинський уряд нікому не дозволить робити якихсь гребель чи инших подібних споруджень на Блакитному Нілі та в районі озера Цан. В статті 2 цієї угоди говориться: "Імперія Мєвовни. Як відомо, найбільшим у світі продуцентом бавовни є Злучені Держави Північної Америки, а одним із найбільших споживачів — Англія. Шоб у незалежити своєю текстильним промисловством від американського бавовняного ринку, англійська буржуазія давно вже змагається як мога поширити свої бавовняні плантації в колоніях.

Найсприятливішою місцевістю, де Англія могла б закласти справді велетенські плантації бавовни, що дали б їй змогу серйозно конкурувати з Америкою, є Судан. До повного загарбання цієї єгипетської колонії англійський капітал по-малу, але беззастанно готується і, кінець-кінців, у 1925 році остаточно закріпить її за собою після певного нагніту на "незалежний" Єгипет. Зараз же пішла того в Англії організувалося кілька акційних товариств з великим капіталом для експлуатації родючих суданських земель, причім ці підприємства мають два основних типи: одні — для закладання й експлуатації бавовняних плантацій, а инші — для наводнення цих плантацій.

Останніми днями виявилось, шоб абіссинський уряд потихеньку собі склав вже угоду з американським концерном Вайта на збудування гребл на Блакитному Нілі в районі озера Цан, що має коштувати близько 40 мільйонів карбованців, а також передав цьому концернові низку инших концесій "для розвитку району озера Цан". Більш того, шоб угоду санкціонував американський уряд. Його весь час тримав у курсі переговорів спеціальний абіссинський представник Мартін, шоб мав кілька розмов з президентом Куліджем і міністром закордонних справ Келогом і очевидячки, добився їхньої офіційної згоди.

Таким чином американський уряд попередив Англію, шоб як дани величезну вагу має басейн Блакитного Нілу, що витікає з озера Цан в Абіссинії і великою своєю частиною протікає теж по абіссинській території. Маючи на увазі використати величезні запаси води Блакитного Нілу для наводнення Судану і запобігуючи тому, шоб хтось инший не перехопив цієї води в самій Абіссинії і таким чином не став фактичним контролером її споживання, — англій-

ський уряд заздалегідь, ще в 1902 році, склав спеціальну угоду з Абіссинією про те, шоб абіссинський уряд нікому не дозволить робити якихсь гребель чи инших подібних споруджень на Блакитному Нілі та в районі озера Цан. В статті 2 цієї угоди говориться: "Імперія Мєвовни. Як відомо, найбільшим у світі продуцентом бавовни є Злучені Держави Північної Америки, а одним із найбільших споживачів — Англія. Шоб у незалежити своєю текстильним промисловством від американського бавовняного ринку, англійська буржуазія давно вже змагається як мога поширити свої бавовняні плантації в колоніях.

провадив переговори в Америці, виїздить до Лондону, шоб погодити справу й там.

Суть цієї події полягає не в тим, як скінчиться формально англо-абіссинський конфлікт з приводу порушення угоди. Тут важливе те, шоб американський імперіалізм по-малу починає підставляти ногу англійському імперіалізові, і то по змозі в найблизших місяцях. До давньої конкуренції за придбання нових нафтових джерел прилучується тепер конкуренція на полі виробництва бавовняної сировини і викликає нові суперечки. Ці і подібні до них суперечки, шоб всі мали прихований характер, безперечно дає далі все гострішатимуть і все більше виявлятимуться назовні. Змагання двох капіталістичних велетенів у Абіссинії це і ще раз докаже непримиримість імперіалістичних протиривенств.

Ю. З.

ГОЛОДНА ВЕРХОВИНА.

Перед кількома місяцями відвідувала Закарпатську Україну група закордонних журналістів. Один із них, Німець Брюно Фрай, віддрукував тепер великий звіт з цієї подорожі у віденському "Абенді"; тут подаємо один лише уривок, шоб яскраво характеризувало життя закарпатських українських селян.

В долиах цієї гірської країни, — каже Фрай, — часто віддалені від себе на 10 — 15 кілометрів, лежать пороскидані хатини найбільшого на світі населення. Воно не нарікає, не плаче, не бореться і не обороняється — воно гине. Є це така страшна й така жахлива картина, шоб більше жахливої не найти ніде в світі.

Заходимо в одну таку хату, у Бистрий на Верховині. Низька дерев'яна хижка під високою солом'яною стріхою. Зимою, коли сніги засипають ціле село, а дошка велетені голодні воки; одна є лише дорога з такої хати — через стріху. В єередині дерев'яний топчан без біля, над ним завішаний на двох дрючках кусок грубої вєрети: це коліска мужичької дитини. Біля дверей сидить мовчки хазяйка з двома меншими дітьми. Відповідає спророва, видно, як нескладно ворухатися її уста, шоб так привикли до мовчанки, шоб не в силі видобути крику катованої істоти.

Чим вони живуть? — Показує мені кусок хліба, з якого відломлюю частину, шоб показати Західній Європі, як мусять жити народи у східній частині того суходола десятків літ після закінчення так званої світової війни. Він вироблений зі сушеної трави, соломи чи сина й є мабуть найгіршою поживою, яку взагалі де небудь приймає людина.

Хліб правдивий, хліб знають на тій головній Верховині лише два рази в рік — на різдво і на великдень.

Питаю хазяйку, де її чоловік? При війську, звучить відповідь. Чим займається вдома? Лісний робітник-дроворуб. Коли є робота, а трапляється це лише літом, заробляє 10 чеських корон денно. За кілька тижнів такої праці заробить напів кірця кукурузи.

Стрічаю в тому селі обдіраного мандрівного Єврея з кошем в руках, в якому повно ножики у дерев'яних окладниках, дешевих стяжок та иншого тендитного краму: Не може собі уявити, шоб ті селяне годі шоб небудь купити. Запитую і виявляється, шоб тут, у віддалені одного дня дороги від Відня, розквітає обмінна торгівля точно так, як це в хлоп'ячих роках читали ми про Африку. Існує ще в Європі країна, де третина дітвори у шкільному віці не може користати зі школи... За це на останній гірській станції розвішано великі афіші з поклямом до селян вступати у члени Масарикової Повітряної Ліги. На щастя, не вміють тут того прочитати.

Капіталізм робить з часописів капіталістичні підприємства, знаряддя наживи для багатів і знаряддя одурювання працюючих.

